

dušan milovanović/novi beograd, milutina milankovića 196
/dulepress@hotmail.com/00381-64-833-80-31/

**POVOD I PODSTICAJ ZA NEZABORAV I TRAJNO SEĆANJE
NA STRDALE PRIPADNIKA JUGOSLOVENSKE NARODNE ARMIJE
U DANIMA RASTAKANJA, RAZBIJANJA I NESTANKA
SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE**

Motivacioni povod

Upravo je završen i još javno neobznanjen dokumentarni film **"Neša iz Tuzlanske kolone"**, koji na autentičan način svedoči o nekoliko istorijski važnih događaja i tema koje su temeljne odrednice za kulturu sećanja iz perioda poslednjih dana postojanja i nestajanja Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i njene oružane sile Jugoslovenske narodne armije. Drama, lomovi i najcrnje posledice tih događaja, u ovom filmu su iskazani i sagledani iz perspektive roditelja, prvenstveno majki, čija su deca časno stradala za državu koje više nema. Vremenom u zaborav tonu i njene nesporne vrednosti i ideali koji su, u tim smutnim i neizvesnim danima, plaćani životima onih koji su časno izvršavali svoju uzvišenu obavezu da bespogovorno služe domovini.

Svi ti stradnici ostaju bolno zapamćeni i ljudski uzvišeni jedino u dušama njihovih majki i porodica, uz časne izuzetke i retke pojedinačne

primere da su im ponegde, u mestima rođenja, postavljene skromne spomen ploče.

U vezi s tim, ni posle brojnih pojedinačnih zalaganja i pokušaja nekoliko osnovnih boračkih organizacija, još nije urađen zbirni spisak postadalih u tom periodu, niti im je podignut jedinstven, zajednički spomenik, bez obzira odakle su potekli i u kojim su im novim državama ostali grobovi. Ovaj film, kroz ispovest i apel majke stradalog vojnika iz Tuzlanske kolone, njenim vapajem i apelom, na dostojanstven i uzvišen način, poziva i moli **"da se i toj nedužnoj deci podigne zajednički spomenik, jer nisu bili ničiji, i da ne budu zaboravljeni, šta god da je bilo sa njihovom i našom bivšom državom"**.

Eksplikacija

Ključnu poruku majke jednog od 54 ubijena pripadnika JNA u Tuzlanskoj koloni, Nenada Savića iz Novog Beograda - da svim stradalnicima JNA treba podići spomenik - na izuzetan način podržalo je Udruženje Srba Tuzlaka – Bijeljina, jer su, posle tog događja, doživeli egzodus i bezmalo nestali sa tih prostora. Njihovo preduzimljivo udruženje planira da u Bijeljini (Republika Srpska), gde im je i sedište, organizuje premijeru dokumentarnog filma "Neša iz Tuzlanske kolone", kojoj bi prisustvovala Nenadova majka i još nekoliko njih živih, koje su pretežno nastanjene na teritoriji BiH/RS.

Na premijeru filma biće pozvane sve organizacije i udruženja čija su delatnost, rad i postojanje usmereni na očuvanje istine i sećanja na sve žrtve minulih ratova, izazvanih nestankom bivše zajedničke države Jugoslavije. Tim povodom, i sa takvim motivom, posle premijere i javnog emitovanja filma, na nekoliko televizija, mogao bi da se uputi zajednički javni apel za podršku zavetnoj želji svih unasrećenih majki:

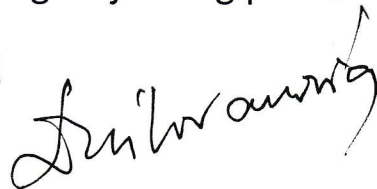
"podignimo spomenik nezaborava da nisu bili ničija deca". Film bi se, potom, sa tom idejom, emitovao na što većem broju televizijskih kuća i na raznim društvenim mrežama.

Zaključno

Za očekivati je da će ova inicijativa naići na podršku i razumevanje i da će se, uspostavljanjem direktnih kontakata, stvarati uslovi za njenu realizaciju. Istovremeno bi se mogla aktuelizovati pomenuta ideja da se organizovano prikupe podaci i objavi spisak svih stradalih pripadnika JNA koja, iz raznih razloga, u prethodnom vremenu nije dobila institucionalnu podršku.

Očekujemo da će uskoro biti u vidokrugu veći broj ličnosti koje će činiti budući stožer za razgovore o ovom predlogu i očekivanoj konkretnoj inicijativi. Do tada, i za prvi kontakt, možete se osloniti na ime i adresu iz zaglavlja ovog pisma.

S poštovanjem!

Dušan Milovanović

scenarista filma, sa ekipom saradnika

Beograd, 25. V 2026.